

Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i.

HOSPODÁŘSTVÍ VÝŽV
NETLUKY

EXPERIMENTÁLNÍ ZÁZEMÍ

VÝZKUMNÉHO ÚSTAVU ŽIVOČIŠNÉ VÝROBY, v. v. i.

Umožňuje výzkum aktuálních problematik chovu zvířat, kvality jejich produkce a ověřování technologií. Aplikace výzkumných poznatků přímo v praxi se realizuje nejen v chovu skotu a prasat, drůbeže, králíků, skopců, jelenovitých, ale i při zpracování resp. konzervování krmiv.

ÚČELOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

- Zajišťuje podmínky především pro výzkumnou činnost jednotlivých pracovišť ústavu. Tvoří ho 22 objektů oprávněných k používání pokusných zvířat ve střediscích Uhříněves, Netluky a Kostelec nad Orlicí.
- Kromě experimentálního zázemí umožňuje farma Netluky i ověřování technologií a aplikaci výzkumných poznatků přímo v praxi a jejich demonstraci v rámci aktivit pro pedagogické účely a osvětu chovatelské a poradenské praxe.
- Farma v Netlukách a pracoviště chovu prasat v Kostelci nad Orlicí dále zajišťují projekty v rámci Národního programu konzervace a využití genetických zdrojů zvířat, zahájeného v roce 1996 za účelem uchování genofondů rostlin, živočichů a mikroorganismů podílejících se na zemědělské produkci, jejím zpracování a využívání.
- Na farmě v Netlukách byl vytvořen konzervační nukleus českého strakatého skotu a české červinky a v Kostelci nad Orlicí konzervační nukleus přeštického černostrakatého prasete.

Živočišná výroba

ZAJIŠŤUJE

- ✎ kvalitní zabezpečení experimentů útvarů výzkumu,
- ✎ akreditaci experimentálních stájí podle platných zákonných předpisů, nařízení a pokynů příslušných orgánů MZe ČR,
- ✎ uplatňování vědeckotechnických poznatků, progresivních technologických metod a racionalizačních opatření,
- ✎ realizaci odborných zootechnických opatření.

Rostlinná výroba

ZAJIŠŤUJE

- ✎ dostatečnou a kvalitní krmivovou základnu pro pokusná zvířata,
- ✎ komplexní technologickou přípravu pro pěstování plodin.

Dílny, doprava

ZAJIŠŤUJÍ

- ✎ organizaci využívání a optimálního nasazení nákladních a osobních automobilů,
- ✎ opravárenské práce,
- ✎ servis strojového parku.

KNÍŽECÍ VELKOSTATEK UHŘÍNĚVES

1921 - 1923

Původně majetek českého rodu Smiřických se v neklidných dobách třicetileté války dostal do vlastnictví Albrechta z Valdštejna, který ho v roce 1623 prodal císařskému místodržícímu Karlovi knížeti z Liechtensteinu. Většina zemědělské půdy byla dlouhodobě pronajata, část Liechtensteinové obhospodařovali ve vlastní režii. Pronájmem na dobu 20 let za roční nájemné 53 319 korun získala uhříněveský statek v roce 1920 Vysoká škola zemědělská.

V rámci první pozemkové reformy v roce 1923 bylo uhříněveské panství spolu s ostatními vyvlastněno resp. vykoupeno za tržní ceny československým státem a dalších 30 let pak sloužilo studentům a zemědělské vědě.

ŠKOLNÍ ZEMĚDĚLSKÝ ZÁVOD V UHŘÍNĚVSI

1923–1953

Školní statek Vysoké školy zemědělské (známý u starousedlíků a bývalých zaměstnanců jako školní závod nebo „školňák“) tvořily dvory Uhříněves a Netluky s mlýnem Podlesko.

Dvůr Uhříněves pěstoval hlavně cukrovku (téměř na 30 % plochy), pšenici (20 %), ječmen (24 %), luštěniny (9,5 %), brambory (2,5 %), píce a ostatní plodiny (14 %).

Dvůr Netluky pěstoval cukrovku (23 %), žito (14 %), oves (12 %), ječmen (12 %), pšenici (10 %), brambory (6 %), luštěniny (3 %), píce a ostatní plodiny na 20 % plochy.

STARÝ DVŮR NETLUKY

Pro potřeby školního statku byl po roce 1920 zmodernizován i Starý dvůr v Netlukách. Původně sloužil pro ustájení skotu a koní, jeho využití se podle potřeby měnilo.

Chov koní zde zůstal až do současnosti.

Se Starým dvorem je neoddělitelně spojeno jméno světově proslulého genetika profesora Františka Bílka a jeho projekty záchrany původních plemen – české červinky, a zejména světové záchrany koní Převalského.

Dnes žijí asi dvě tisícovky těchto posledních divokých koní, které se člověku nepodařilo vyhubit, na několika místech ve světě, přičemž 70 % z nich má ve svém rodokmenu některého netluckého předka.

ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA

Na hlavním experimentálním pracovišti v Netlukách jsou objekty pro

- chov skotu - výkrmna skotu, experimentální stáj pro dojnice, kraviny, dojírna, odchovna mladého skotu, teletník,
- chov prasat - porodna a kontrolní stanice prasat,
- chov koní,
- klimatizovaná stáj.

V lokalitě Podlesko je umístěna základna pro experimenty spojené s faremním chovem jelenovitých.

Komplex experimentálních stájí Uhříněves je tvořen fyziologickými stájemi, pokusnou stájí pro drůbež a objekty pro chov králíků, ovcí a chov laboratorních potkanů a myši.

Experimentální stáj pro prasata je umístěna na detašovaném pracovišti oddělení chovu prasat v Kostelci nad Orlicí.

Nedílnou součástí jsou i pokusná jatka.

V chovu skotu, metodicky usměrňovaném výzkumnými programy především v oboru genetiky a šlechtění, se udržuje skladba dojené části základního stáda na cca 70 % zastoupení holštýnského plemene a 30 % zastoupení plemene českého strakatého.

Chov prasat je organizován jako produkční. Vzhledem k požadavkům zpracovatelů bylo v roce 2013 započato s chovem prasat plemene přeštické a tím i produkcí výkrmových prasat.

Pracoviště v Kostelci nad Orlicí se zabývá klíčovými obory chovu, tj. reprodukci a výživou, technologií a welfare u prasat. Má oprávnění pořádat inseminační kurzy pro inseminaci u prasnic ve vlastním podniku.

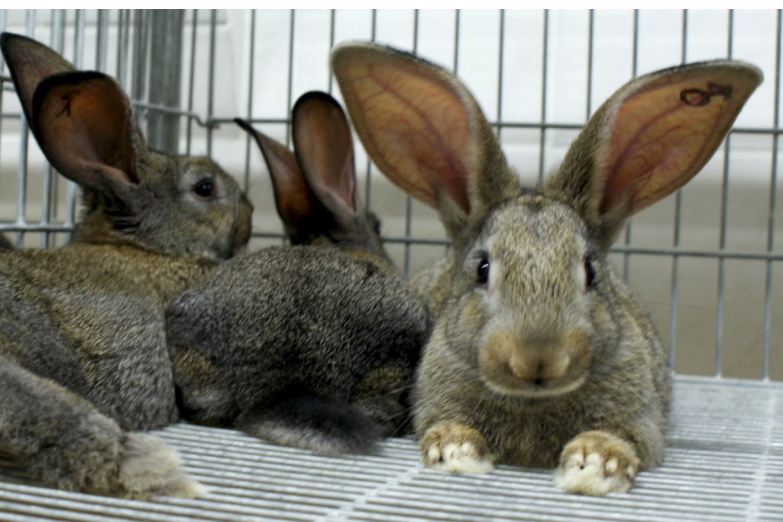

FARMA NETLUKY
Ing. Vladimír Němeček

vuzv.cz/praxe/experimentalni-farma
nemecek.vladimir@vuzv.cz
+420 267 009 555

PRACOVISTĚ KOSTELEK NAD ORLICÍ
Ing. Miroslav Rozkot, Csc.

<http://vuzv.cz/oddeleni/prasata>
rozkot.miroslav@vuzv.cz
+420 731 650 835

GENETICKÉ ZDROJE

Experimentální základna zajišťuje mimo jiné i projekty v rámci Národního programu konzervace a využití genetických zdrojů zvířat.

Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i. je zákonem č. 154/2000 Sb. od roku 2006 určen Ministerstvem zemědělství garantem a koordinátorem programu ochrany genetických zdrojů hospodářských zvířat, který je součástí Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství.

NÁRODNÍ PROGRAM zajišťuje dlouhodobé uchování a využívání genetických zdrojů významných pro výživu a zemědělství za účelem udržitelného rozvoje zemědělství v ČR, adaptace na změnu klimatu a zachování kvality venkovského prostoru.

Genetické zdroje zvířat jsou uchovávány jak *in situ*, tj. chovem v přirozených podmínkách, tak *ex situ*, tj. různými způsoby konzervace jejich genetického materiálu.

Pro řešení aktuálních problémů Národního programu je zpracován Akční plán pro genetické zdroje. V současné době je zaměřen zejména na konzervaci *ex situ*, a to jak na zajištění potřebného objemu uchovávaného genetického materiálu, tak na optimalizaci postupů vedoucích ke zvýšení kvality případně nalezení nových postupů konzervace.

Po dohodě s Ministerstvem zemědělství byl v roce 2008 založen konzervační nukleus ČESKÉ ČERVINKY z embryí uložených v genobance, v roce 2009 pak i nukleus ČESKÉHO STRAKATÉHO SKOTU (ČESTR) ze zvířat vykoupných z komerčních chovů.

Skupina je využívána k získávání embryí pro kryokonzervaci v genobance, k zajištění pokračování chovu *in situ* v přirozeném prostředí a k produkci samčího plemenného materiálu pro individuální chovatele zapojené v Národním programu.

Konzervační nukleus PŘEŠTICKÉHO PRASETE má stabilizační charakter k udržení stávající liniové struktury populace, s hlavní náplní produkce inseminačních dávek pro ostatní chovy Národního programu a k revitalizaci zaniklých nebo chovatelskou praxí požadovaných linií.

Jako jediné pracoviště v České republice zajišťuje výrobu zmrazených inseminačních dávek pro genobanku.

NÁRODNÍ REFERENČNÍ STŘEDISKO UCHOVÁNÍ A VYUŽITÍ GENETICKÝCH ZDROJŮ
HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT

Ing. Věra Mátlová

genetickezdroje.cz/ | matlova.vera@vuzv.cz | +420 724 038 032

EXPERIMENTÁLNÍ JATKA

Cílem experimentálních jatek je finalizace výkrmových experimentů a produkce kvalitního vepřového a hovězího masa.

Jatka poskytují VÚŽV zázemí pro výzkumnou činnost.

Jatka nabízí kvalitní selata na gril a půlky prasat.

VÚŽV zajišťuje úkoly spojené s rozvojem a realizací klasifikačního systému SEUROP zaměřeného na hodnocení jatečně upravených těl (JUT) skotu a prasat.

Tato činnost zahrnuje především:

- členství odborných pracovníků VÚŽV v expertních skupinách pro klasifikaci JUT skotu a prasat,
- školení klasifikátorů JUT skotu a prasat na základě Vyhlášky č. 211/2019 Sb. o způsobu provádění klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat a podmínkách vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k této činnosti,
- teoretické a praktické vzdělávání inspektorů klasifikace.

- hmotnost selat dle požadavku zákazníka,
- prodej jatečných půlek prasat podle hmotnostních požadavků,
- zařazení podle klasifikace SEUROP (zmasilost 50 až 55 %),
- maso je pod stálou kontrolou městské veterinární správy.

EXPERIMENTÁLNÍ JATKA

Ing. Radek Stibor

vuzv.cz/prodej-selat-a-veprovych-pulek | stibor.radek@vuzv.cz | +420 724 038 826

ROSTLINNÁ VÝROBA

Rostlinná výroba je orientována především na produkci jaderných a objemných krmiv v potřebné kvalitě, sortimentu a množství pro potřeby živočišné výroby.

Prioritou v rostlinné výrobě je půda

- Hospodaření na půdě v souladu se zásadami ochrany zemědělské půdy.
- Hospodaření podle pravidel Kontrol podmíněnosti (Cross compliance), která kromě půdy řeší témata vody a krajiny.
- Díky zapravování statkových hnojiv se do půdy vrací značná část živin odebraných z půdy pěstováním a sklizní zemědělských plodin.
- Dodržováním zásad racionálního střídání plodin se daří snižovat výskyt plevelů, chorob a škůdců a pomocí předplodiny vytvářet optimální podmínky pro plodinu následnou.
- Správně nastavené střídání plodin podporuje biodiverzitu, zabraňuje erozi půdy a uplatnění statkových hnojiv zvyšuje podíl humusu v půdě, čímž zlepšuje zadržování vody v krajině.

Potřeby živočišné výroby

- vojtěšková siláž
- kukuřičná siláž
- seno
- sláma
- obilí

Kromě produkce krmiv je dosahováno velmi dobrých výsledků v pěstování potravinářské ozimé pšenice, ozimého ječmene a ozimé řepky.

Pro experimentální účely jsou pěstovány vybrané odrůdy lupiny a hrachu.

FARMA NETLUKY

Ing. Luděk Říčař

vuzv.cz/praxe/experimentalni-farma | ricar.ludek@vuzv.cz | +420 731 650 831

VÝUKOVÉ A DEMONSTRAČNÍ AKTIVITY

Kromě základního poslání účelového hospodářství, kterým je zabezpečování potřebného počtu zvířat do experimentů a vlastní realizace těchto experimentů, stále vzrůstá jeho význam z hlediska výukových a demonstračních funkcí:

- odborné exkurze studentů České zemědělské univerzity v Praze,
- pravidelná praktická cvičení studentů 3. ročníků Vyšší odborné školy a Střední zemědělské školy v Benešově,
- exkurze pro studenty středních odborných škol,
- praktické instruktáže v rámci školení přepraveců zvířat,
- výchovně vzdělávací program Škola na farmě pro žáky základních škol,
- popularizační program Věda ve stájích a na polích – PŘÍBĚH POTRAVIN pro žáky základních škol a širokou veřejnost.

Škola na farmě

Je výchovně vzdělávací program pro žáky I. a II. stupně základních škol v jarním a podzimním cyklu. Cílem projektu je populární formou seznámit děti se základy chovu velkých hospodářských zvířat, zejména skotu a prasat, a jejich užitkovostí.

Příběh potravin

Je dvoudenní populárně naučná stezka "Věda na polích a ve stájích - Příběh potravin", která se koná jednou za rok, vždy v červnu. Páteční program je pro žáky I. stupně základních škol a sobotní program pro širokou veřejnost. Naučnou stezku organizuje Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i., Selgen a. s. a Česká zemědělská univerzita.

Odborné praxe studentů

- Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola v Benešově v rámci zvyšování kvality praktického vyučování v reálném pracovním prostředí,
- Masarykova střední škola chemická (chemický technik a analytik),
- Státní střední škola, střední odborné učiliště gastronomie a podnikání - praxe na jatkách VÚŽV,
- Česká zemědělská univerzita v Praze, fakulta agrobiologie potravinových a přírodních zdrojů za účelem prohloubení teoretických znalostí studentů,
- Vyšší odborná škola ekonomických studií a Střední průmyslová škola potravinářských technologií, studijního oboru veterinářství.

VÝZKUMNÝ ÚSTAV ŽIVOČIŠNÉ VÝROBY , v. v. i.
Přátelství 815
104 00 Praha Uhříněves
www.vuzv.cz